

HS - Asuminen - 22.3.2009 - 4441 merkkiä - 1. painos

Kupolitalo perheelle planetaariotekniikalla

TIMO RAUTAVA

LOHJA. Ensimmäisenä talo tuo mieleen observatorion. Siinä on puolipallon muotoinen katto, jossa on suuria kolmionmuotoisia ikkunoita.

"Vertaus osuu aika oikeaan. Tällä tekniikalla on rakennettu planetaario muun muassa Saksaan jo 1920-luvulla", toteaa talon rakennuttaja **Alexander Holthoer**.

Mikään yleinen talon malli tämä ei kuitenkaan ole. Suomessa tällaisia taloja ei ole yhtään ja Pohjoismaissakin tiettävästi vain kolme.

Enimmäkseen pallotaloja on Yhdysvalloissa pohjoisissa osavaltioissa ja hurrikaanialueilla, sillä kupolirakenne on luja. Se kestää lumikuormat, eikä sitä puhalleta nurin.

Kun Holthoerien viisihenkinen perhe joutui harkitsemaan muuttoa muun muassa lasten koulun vaihdon takia, vanhemmat alkoivat miettiä uuden talon rakentamista. He kävivät läpi vaihtoehtoja, ja geodeettinen kupoli alkoi kiinnostaa.

He päätyivät minnesotalaiseen *Natural Spaces Dome* -valmistajaan, joka on noin kymmenen työntekijän yritys. Kupolitalojen valmistajia maailmassa on kaikkiaan parikymmentä.

Talossa kiinnosti sekin, että malli soveltuu hartiapankkirakentamiseen.

"Ensin piti ostaa englanninkielinen manuaali, joka maksoi 500 dollaria", Holthoer naurahtaa.

Osan tavaroista, kuten liitossarjan, erikoisikkunat ja osan eristeistä, hän tilasi Yhdysvalloista. "Näin ne olivat myös halvempia kuin Suomesta ostettuna."

Puurungon valmistaja löytyi Virosta. Holthoer näyttää metrin mittaista lankkua.

"Tässä on tyypillinen rakennuselementti", hän kertoo. Talossa ei ole yhtään niin isoa osaa, jota yksi tai kaksi miestä ei jaksaisi nostaa.

Rakentaja selviää myös vähillä työkaluilla. Rungon kokoamiseen tarvitaan vain jokoavain ja iso vasara, sillä liitokset tehdään lyöntipulteilla. "Riittää, kun noudattaa ohjeita. Osat kootaan tiettyyn järjestykseen, ja niistä syntyy kantava runko."

Rakentaminen on ollut kätevää siksikin, että yksi sisällä siirrettävä teline on riittänyt. Runko on muodostanut oman telineensä, jossa tosin turvaliina on ollut tarpeen.

Talosta tulee myös helppohuoltoinen. Korkea ja jyrkkä katto on homesuojattua koivuvaneria, joka maalataan mustalla akryylimaalilla. Se on helpompi huoltaa kuin esimerkiksi huopa tai pelti: katto maalataan aina vain uudestaan entisen maalin päälle.

Seiniin tulee vinyylipaneelit, koska ne on helppo puhdistaa kevyellä painepesulla.

Energiaa talo vie suunnilleen saman verran kuin passiivitalo, koska ulkopinta-alaa on noin 40 prosenttia vähemmän kuin tavallisessa talossa. Kulutus on noin puolet tavallisen 150 neliön omakotitalon kulutuksesta. Kupolitalossa on kuitenkin tilaa 300 neliötä.

Pannuhuoneessa on puulämmityskattila ja kolmen kuution vesivaraaja. Taloon asennetaan vesipatterit.

Ilmastointi toimii painovoimalla. Lämmin ilma nousee seinien viertä ylös ja laskeutuu tasaisesti alas.

Talvipakkasilla riittää, kun kolmesti viikossa käy pistämässä puuta pesään.

Pannun vieressä on lämmönvaraaja vaihtoehtoisia energianlähteitä varten. Holthoerien toiveena oli nimittäin rakentaa talo, joka ei olisi riippuvainen sähköverkosta.

Tontti on valittu sitä silmällä pitäen. Talon takana olevan kallion päälle on tarkoitus rakentaa joskus tuulivoimala.

Viereinen hakkuuaukio saanee aurinkopaneelit.

Talo on myös helposti muunneltavissa. Väliseiniä ei kiinnitetä pysyvästi, joten niitä voi siirrellä elämäntilanteiden mukaan.

Putkitukseen ei rajoita huonejärjestystä. Putket on vedetty talon keskeltä niinkuin rintamamiestaloissa.

"Ehkä joskus myöhemmin täällä voi asua kaksi perheettä, tai useampi sukupolvi. Sitäkin on ajateltu", Alexander Holthoer pohtii. ..

Artikkelilinkki: Talo tehdään kolmioista